

Byggnadsminnesförklaring av Norrköpings rådhus, fastigheten Rådstugan 13 och del av Gamla Staden 1:1, Norrköpings kommun

Fråga om byggnadsminnesförklaring av rubricerad byggnad m m har väckts av Johannes Strömberg 1984-03-30. Länsstyrelsen har 1990-03-21 upprättat en byggnadsbeskrivning och ett förslag till skyddsföreskrifter, vilka remitterats till Norrköpings kommun och Riksantikvarieämbetet. Östergötlands länsmuseum har fått handlingarna för kännedom. Erinringar från Riksantikvarieämbetet har beaktats. I övrigt har inga erinringar framförts.

BYGGNADSBESKRIVNING

Norrköpings rådhus ligger vid Tyska torget, ett gammalt handels- och kyrkotorg som genom den imposanta rådhusbyggnaden, bankpalats och ett praktfullt hotell blivit en monumental centrumplats.

Rådhuset som stod färdigt 1910, har utformats av Isak Gustaf Clason, en av tidens auktoriteter inom arkitekturkonsten.

Byggnaden är uppförd i U-form med huvudbyggnad mot torget och två framspringande, smalare och aningen lägre sidoflyglar, som ramar in gårdsplatsen på baksidan. Mot torget betonas mittaxeln av det 68 meter höga, tunga tornet, som förs genom fasaden ned till marken, Tornspiran består av en skulptur av stadens skyddshelgon, St Olof.

Mot de bruna tegelfasaderna står sockelgesimser och dekorationer i ljus granit. Det toppiga, brutna valmtaket är täckt med svartglaserat tegel. Kring huvudbyggnadens takvåning löper en balustrad med obelisker i hörnen och på nacken finns en rad vackert arbetade ventilations skorstenar i kopparplåt.

Torgfasaden och gavlarna har ett mer påkostat och monumentalt utförande än baksida och flyglar där vissa drag från huvudfasaden upprepas i en jämn rytm. Praktsalarna avspeglas i torgfasaden genom höga fönster med stenposter och gavelöverstycken, samt festonger i fönsterbröstningarna. Huvudentrén har en renässansinspirerad portal och en dubbeltrappa som flankeras av ljusbärande granitpelare med mytologiska figurer.

1990-12-07

221-724-88

Fasaderna får en rytmisk uppdelning av fönsteraxlarnas kraftigt framspringande pilastrar och gavlarna artikuleras av mjukt rundade burspråk.

I rådhusets inre märks främst den stora trapphallen från torgentrén, Bråvikssalen, Rådsalen, Domsalen med förmak och Tornsalen. Alla visar prov på skicklig hantverkskonst och dyrbara material som marmor och mörkbetsat och marmorerat trä.

Norrköpings rådhus bevarar egenarten hos en gången tids byggnadsskick och är med hänsyn härtill att anse som synnerligen märkligt.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med hänvisning till ovanstående byggnadsbeskrivning samt bifogad promemoria och med stöd av 3 kap 1 § lagen (1988:950) om kulturminnen m m Norrköpings rådhus på fastigheten Rådstugan 13 samt del av Gamla Stader 1:1, Norrköpings kommun, som byggnadsminne. I samband härmed lämnar länsstyrelsen följande skyddsföreskrifter enligt 3 kap 2 § nyssnämnda lag.

1. Rådhuset får ej rivras, till det yttre ombyggas eller på annat sätt förändras.
2. I den stora trapphallen, Domsalen, Rådsalen med förmak och Tornsalen får den befintliga rumsindelningen inte ändras och inga ingrepp göras i den äldre fasta inredningar som taklister, stuckatur, vägghpanel, dörrar med dörromfattningar, läktare, trappräcken, stengolv, eldstäder m m.
3. Det på kartan med streckad begränsningslinje markerade området skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets utseende och karaktär inte förvanskas. Eventuell nybebyggelse skall ske i samråd med länsstyrelsen.
4. Underhållsåtgärder på byggnaderna skall utföras i samråd med länsstyrelsen och på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.

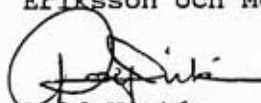
Om ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skydds-föreskrifter kan anses påkallad av särskilda skäl får länsstyrelsen enligt 3 kap 14 § lagen (1988:950) om kulturminnen m m meddela tillstånd därtill.

Enligt 3 kap 21 § lagen om kulturminnen gäller detta beslut även om det överklagas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Se bilaga (formulär 130, kammarrätten).

I den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket länsstyrelsen i plenum fattat beslut, har förutom föredraganden deltagit länsrådet Lars Rydberg, länsantikvarien Sven E Noreen, länsassessorn Bo Hultström, länsarkitekten Kersti von Bahr och länslantmätaren Ragne Uhrberg. I styrelsens beslut deltog landshövdingen och ledamöterna Bo Pettersson, Per-Olof Strindberg, Nils-Åke Wiström, Per A Pettersson, Gunnar Asserhed, Lars Olof Torfgård, Henry Eriksson, Hans Holm, Rolf Andersson, Nils Lennstam och Börje Stensson samt suppleanterna Inge Carlsson, Hervor Eriksson och Monica Ericsson.

Rolf Wirtén
Landshövding

Erik Berggren
Avdelningsdirektör

Bilaga

karta

Kopia till

riksantikvarieämbetet 3 ex
läns museet
byggnadsnämnden, Norrköping
inskrivningsmyndigheten, Norrköpings tingsrätt
fastighetsbildningsmyndigheten
fastighetsregistermyndigheten
lantmäterienheten
verksledningens kansli
juridiska enheten
planenheten
kulturmiljöenheten

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga beslutet skall göra det i ett brev, som skickas till

Länsstyrelsen i Östergötlands län
581 86 LINKÖPING

Brevet måste ha kommit hit inom tre veckor från den dag då den som klagat fått del av beslutet. Länsstyrelsen skickar därefter överklagandet för prövning till kammarrätten i Jönköping.

I brevet skall Ni ange vilket beslut som överklagas och hur Ni vill att beslutet skall ändras. Uppge också namn, adress och telefonnummer.

Om Ni behöver fler upplysningar, kan Ni vända Er till länsstyrelsen.

Formulär 130 (1987)

RÅDHUSET
Rådstugan 13
Del av Gamla Staden 1:1

Norrköpings register-
område och kommun

ÄRENDE 221-724-88

SKALA 1:2000

